

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

**Матеріали Всеукраїнської
науково-методичної конференції
(10 - 12 квітня 2019 року, м. Одеса)**

У збірнику опубліковано матеріали Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти», яка проходила 10 - 12 квітня 2019 року на базі Одеської національної академії харчових технологій.

Для педагогічних та науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, усіх, хто цікавиться питаннями забезпечення якості вищої освіти.

Рекомендовано до друку Оргкомітетом Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти»

Редакційна колегія:

Сгоров Б.В.	- ректор Одеської національної академії харчових технологій, д. т. н., професор (голова редакційної колегії)
Трішин Ф.А.	- проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, к. т. н., доцент (заступник голови редакційної колегії)
Мардар М.Р.	- проректор з науково-педагогічної роботи та міжнародних зв'язків, д. т. н., професор
Кананихіна О.М.	- проректор з науково-педагогічної та виховної роботи, соціальних питань, оздоровлення і спорту, к. т. н., доцент
Мураховський В.Г.	- директор Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти, к. ф.-м. н., доцент
Волков В.Е.	- д. т. н., професор кафедри Вищої та прикладної математики
Корнієнко Ю.К.	- директор центру дистанційної освіти, к. ф.-м. н., доцент
Радіонова О.В.	- к. т. н., доцент кафедри Технології вина та енології
Купріна Н.М.	- декан факультету економіки, бізнесу і контролю, к. е. н., доцент
Хобін В.А.	- директор Навчально-наукового центру інформаційних технологій, д. т. н., професор
Сярова А.С.	методист Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти

Оргкомітет Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти» може не поділяти думку учасників. Відповідальність за зміст і достовірність поданого матеріалу несуть учасники.

СИСТЕМНЕ ФОРМУВАННЯ МОДЕЛІ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОГО ВИПУСКНИКА ДЛЯ ХАРЧОВОЇ ТА ЗЕРНОПЕРЕРОБНОЇ ГАЛУЗЕЙ

О.І. Гапонюк, Г.А. Гончарук, О.В. Алексахин, І.М. Шипко

В умовах світової кризи держава значно скоротила фінансування вищих навчальних закладів України, тому керівництво ОНАХТ ставить перед колективом академії, а саме перед випусковими кафедрами, конкретну мету - підготовка конкурентоспроможних випускників і їх працевлаштування.

Аналіз всіх аспектів підготовки фахівців II, III, і IV освітніх рівнів, у рамках поставленої вище мети, показав, що це складна багатогранна проблема. Вона має системний характер і вимагає об'єднання зусиль всіх підрозділів академії у вивченні питань ринку праці, організації практичної підготовки студентів на передових підприємствах, проведенні дипломного проектування на якісно новому рівні, презентації наших випускників, у тому числі й на ярмарках вакансій, забезпечення їх конкурентоспроможності.

На даний час в агропромисловий комплекс України прийшли могутні холдинги, зернові термінали, виробничі асоціації з іншими вимогами до випускників ОНАХТ: вони повинні інноваційно мислити, щоб пропонувати оптимальні технічні рішення щодо модернізації устаткування і технологічних ліній, розширення асортименту продукції з урахуванням термінів їх окупності.

Програма ОНАХТ орієнтована на вирішення наступних етапів:

1. вивчення вимог, які висувають роботодавці до наших випускників (доречі, з кожним роком вони стають більш жорсткими);

2. системне формування моделі конкурентоспроможного випускника, який відповідає цим вимогам, що дає можливість ще до завершення академії отримати гарантовану роботу на сучасному підприємстві із зарплатою вищою, ніж середньогалузева і можливістю серйозного кар'єрного зростання.

Ключову роль у вирішенні цього комплексу питань в академії відіграють випускові кафедри. Вони не просто дають знання студентам, а вчать творчо мислити й ефективно застосовувати в реорганізації виробництва і вдосконаленні його технологічного процесу.

Основні чинники формування студентом своєї конкурентоспроможності подано в табл. 1.

Фактори стратегічних заходів	Фактори тактичних заходів
1. Розвиток навиків організаторської підприємницької діяльності.	1. Інтенсивне засвоєння першокурсниками технологій навчання в ОНАХТ.
2. Засвоєння студентом з перших днів навчання завдань професійної діяльності.	2. Створення системи планування своїх справ на рік, місяць, тиждень, знання техніки планувань.
3. Створення, і реалізація плану особистого життя студента та його ділової кар'єри.	3. Постійний самоконтроль результатів діяльності.

Таблиця 1. Фактори формування студентом своєї конкурентоспроможності

*Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-методичної конференції
«Забезпечення якості вищої освіти» 10 - 12 квітня 2019 р.*

Як впливає з табл. 1, їх комплекс забезпечує студентів мотивацією до усвідомленого отримання і поліпшення професійних знань.

Безперервному мотивованому отриманню і поглибленню професійних знань, їх практичному застосуванню випускником ОНАХТ сприяє об'єднання зусиль випускових кафедр і крупних роботодавців завдяки існуючому в Академії центру працевлаштування. За 100 років існування нашого закладу вищої освіти робота випускових кафедр з підприємствами не припинялася, але це була екстенсивна взаємодія. На сьогодні потрібні інші методи і пріоритети.

Сьогодні ми бачимо, що роботодавець, як прямий споживач праці випускників, націлений на активний вплив на якість їх підготовки в академії, вдосконалення навчальних планів, якісне отримання практичних знань, значне скорочення термінів їх адаптації для вирішення складних виробничих завдань. Виявилось, що працювати зі студентами випускних курсів, щоб поставляти підприємствам потрібних їм фахівців, пізно. Починати треба з першокурсників: навчити їх технології засвоєння знань, формування професійних планів підготовки, їх реалізації, збору інформації про підприємства, на яких вони хочуть працювати, тільки тоді можна підвищити їх мотивацію.

Вже з перших днів знаходження в академії студенти повинні знати, де вони можуть працювати, як оплачується їх праця, які перспективи кар'єрного зростання, що дозволить по-іншому дивитися на навчальний процес. Цьому сприяє і залучення їх студентами старших курсів у сферу дипломного проектування. В цьому випадку інтереси першокурсника, випускника і випускової кафедри єдині, оскільки викладачі останньою читають на першому курсі дисципліну «Вступ до спеціальності». Така спільна робота дозволяє старшокурсникам проявляти організаторські здібності, відповідати на питання першокурсників, а останнім активніше сприймати професійну інформацію від випускників, включатися у виробничий процес.

Крупні підприємства та холдинги, такі як «Нібулон», «Укрелеваторпром», «Зернова столиця» тощо, зацікавлені:

- у якісному проходженні практик студентами на підприємстві, тому здійснюють їх захист тільки на підприємстві за участю представників академії;
- у виконанні студентами курсових і дипломних проектів, в яких вони ухвалюють технічні рішення щодо технічного переозброєння або модернізації окремих ділянок підприємства. Захист ДП студентами проводити на виїзному засіданні на підприємстві за участю його ІТР;
- у проведенні НДРС на підприємстві, спрямованої на підвищення його технічного рівня;
- у стажуванні професорсько-викладацького складу та учбово-допоміжного персоналу ОНАХТ на підприємстві, що дозволяє йому навчати студентів на прикладі передових технологій і знайомити із зарубіжними зразками устаткування. Це скорочує період адаптації випускників при зарахуванні їх на роботу;
- розвитку інтелектуальних здібностей управлінського персоналу і ви-

пускників академії, що отримали першу інженерну посаду. Цьому сприяє система підвищення їх кваліфікації на курсах в ОНАХТ, науково-практичні конференції в ній, навчання співробітників холдингу в заочному магістраті й аспірантурі.

Така взаємовигідна робота здійснюється ОНАХТ з багатьма крупними підприємствами харчової і зернопереробної промисловості й дозволяє забезпечити конкурентоспроможність наших випускників на ринку праці, конкурс підприємств на них, підвищити обсяги коштів, що надходять на її рахунки, і постійно вдосконалювати систему її розвитку.

ЗМІНИ В СУЧАСНІЙ ОСВІТІ

С.Ю. Вігуржинська, В.І. Колесник

Під впливом процесів глобалізації та технологічної революції освіта неминує піддається змінам. Процес ускладнюється внутрішніми потребами держав з різними економіками та соціальними відносинами, а також зовнішніми факторами, серед яких глобалізація та глобальна криза, яка розкрила недоліки багатьох міжнародних економічних інститутів. Це, в свою чергу, призвело до нової соціальної реальності в освіті, на світовому ринку праці, а також до переоцінки поглядів на функції освіти.

Принципово змінюється структура та соціальні ролі учасників різних рівнів освіти, її соціальні функції, змінюється сама парадигма освіти. В системі ринкових відносин освіта виступає як послуга. Тому вища школа перетворилася на один із сегментів ринкової економіки. В умовах зростаючої конкуренції бізнес активно диктує системі освіти свої вимоги. З точки зору економічних агентів потрібна безперервна підготовка «людського ресурсу», який, в свою чергу, повинен забезпечувати конкурентну перевагу бізнесу. У цьому випадку освіта розглядається як важлива інвестиція для майбутнього процвітання. Подібній трансформації піддається не тільки вища або професійна освіта, це стосується також змісту шкільної освіти. Сьогодення відрізняється розповсюдженням інформаційно-комунікаційних технологій та глобальним взаємним використанням мереж, науково-технічними інноваціями в різних областях, що відкриває великі можливості для подолання «цифрового розриву» і формування суспільства, заснованого на знаннях.

Основними тенденціями сучасності залишаються гуманізація і гуманітаризація, що стимулює спрямованість системи освіти на формування та розвиток принципів взаємоповаги учнів та педагогів, які базуються на дотриманні прав особистості, підтримці та зміцненні здоров'я, розвитку особистого потенціалу, почутті власної гідності та зосередженості на засвоєнні наукових знань, практичних вмінь і навичок. Важливими факторами являються розвиток світоглядних і морально-естетичних ідей (незалежно від рівня й типу

Психологічна культура як основа соціально-професійного і культурного становлення особистості студента	
А.В. Черкаський.....	139
Як провести ефективне практичне заняття?	
Н.В. Ліщенко.....	141
Екологізація освіти як засіб формування екологічної культури	
О.Л. Гаркович, І.В. Коваленко, І.О. Кузнецова, Р.І. Шевченко.....	142
Організаційна динамічність навчального процесу	
С.В. Сахарова, Т.М. Барабаш, І.С. Бобрікова, Б.О. Рибалов.....	144
Планування підготовки студентів - регбістів	
Н.Г. Лаговська.....	147
Індикатори системи внутрішнього забезпечення якості освіти: досвід Хортицької національної академії	
Л.В. Анісімова, І.Ю. Антоненко, А.Г. Олененко.....	148
Основні принципи формування внутрішньої системи забезпечення якості у закладі вищої медичної освіти	
С.В. Гордійчук.....	152
Виробнича практика - один із засобів забезпечення якості вищої освіти	
Ю.І. Дем'яненко.....	154
Забезпечення інноваційного комплексного міжкафедрального дипломного проектування шляхом впровадження елементів гуманізації	
К.В. Рєзнік, Г.С. Паламарчук, Н.О. Перетяка.....	155
Про практичний досвід освітнього співробітництва між ОНАХТ і Коледжем промислової автоматики та інформаційних технологій	
Т.П. Андріяш, С.В. Васильєв.....	158
Особливості проблемно-орієнтованого навчання студентів	
Н.Ю. Соколова, К.В. Аветисян, К.В. Хвостенко, Л.О. Мар'янова.....	160
Розвиток професійно-комунікативної педагогічної діяльності вчителя як важливого ресурсу забезпечення якості роботи закладу освіти	
О.М. Цимбалюк.....	161
Педагогічний контроль	
Н.В. Хоренжий, А.П. Лапінська, О.С. Волошенко.....	164
Методологічні основи формування якостей сучасного викладача в ОНАХТ	
А.К. Кац, Г.М. Станкевич.....	166
Заохочення молоді до технічної творчості - складова успішної підготовки інженерних кадрів	
Г.А. Гончарук, А.П. Ліпін, О.В. Опришко, І.М. Шипко.....	168
Системне формування моделі конкурентоспроможного випускника для харчової та зернопереробної галузей	
О.І. Гапонюк, Г.А. Гончарук, О.В. Алексашин, І.М. Шипко.....	170
Зміни в сучасній освіті	
С.Ю. Вігуржинська, В.І. Колесник.....	172
Особливості конструювання тестових завдань	
І.Р. Біленька, Н.А. Лазаренко, Я.А. Голінська.....	175